Regionális kulturális/közéleti lap, megjelenik 13 településen

Pilis–Dunakanyari HÍRMONDÓ

2018. OKTÓBER

Ingyenes újság!

· Budakalász · Csobánka · Dunabogdány · Kisoroszi · Leányfalu · Pilisszentlászló · Pilisszentkereszt · Pomáz · Pócsmegyer · Szentendre · Szigetmonostor · Tahitótfalu · Visegrád

55 éves a Vujicsics Zeneiskola 6
Nincs tökéletes, „csak" elég jó szülő 6
15 éve Kortárs Tánctalálkozó Kalászon 2
Mammográfiai Centrum lett a SZEI 6

LO a HEV-ven

Sorbanállás a jegyautomatáknál – a HÉV nem vár…

Változik világunk, és vannak közöttünk, akik nehezebben tudnak alkalmazkodni a mindennapi életünket egyre gyorsabban eluralókütyü-világhoz. Persze ott, ahol az új bevezetése, megismertetése nem elég okosan, türelemmel és megfelelő módszerrel történik, a változások konfliktusokat gerjesztenek, félelmeket és indulatokat szítanak. Nos, ennek állatorvosi lova lett a szentendrei HÉV vonalán az automatával való jegyvásárlás beindítása. *Erről szóló jegyzetünket a lap 3. oldalán olvashatja.*

Valóság és mese mezsgyéjén

Újabb díjat kapott a Brazilok. Tavalyi bemutatója után a kritikusok szinte kivétel nélkül dicsérték a filmet. „Örülök, hogy a film sorsa így alakult, nagyon sok pozitív pillanat kötődik az utóéletéhez. Ezek mind azt bizonyítják, hogy érdemes volt megcsinálnunk. Kaptunk olyan visszajelzést, hogy a film nézésekor egyszer csak azon kapták magukat, hogy a braziloknak drukkolnak! Ez nagyon nagy dolog, a falakat valahogy így lehet áttörni". *A rendezővel, Rohonyi Gáborral készült interjú a 4. oldalon kereshető.*

Ketten a Brazilok szereplői közül a rendezővel

A retro[pont]jó

Olyan alapossággal és precizitással keveri a színt, mintha egy Raffaello-képet vagy egy méregdrága autócsodát restaurálna, pedig csak egy játszótér hintáját festi vízmű-kékre. Lenne más dolga is, de mert sajátos érték-viszonya van a mások szerint elavult vagy túlhaladott tárgyakkal, fontosnak tartotta ezek megmentését. Számára ugyanis ezek a játszóeszközök nem az eldobandó, az újat modernnek, automatikusan jónak is minősítő eszközök. Mert amióta a mai művészet a tájba, az utcára ment, időnkét provokálva, máskor belesimulva, de kapcsolatát a földdel, a természettel újra és újra felfedezi és értelmezi. S lehet, hogy e a pár játszóeszköz felújítása csak egy művész emberi gesztusa, ajándéka a közösségnek, de fontos üzenet is. *Írásunkat a 7. oldalon találja.*

Múlt és jövő találkozása

A Könyvtári Napok 2006 óta évről évre a szakma legjelentősebb, legtöbb érdeklődőt megmozgató programsorozata. Az idei esztendő szlogenje: „Örökségünk: a múlt és a jövő találkozása", amelyhez az Európai Bizottság javaslatára az Európai Parlament és a tagállami kormányok is csatlakoztak. A Kulturális Örökség Európai Éve kezdeményezés célja, hogy minél többen fedezzék fel, ismerjék meg kulturális örökségünket. Különösen felemelő cél ez e honban, hiszen nap mint nap tapasztalhatjuk, mennyi félreértés övezi, és mennyire hiányosak ismereteink közös Európánkról.

Ma az okostelefonnal kezünkben van az ismeretek széles tárháza, mégis mintha nem tágulna, hanem szűkülne körülöttünk a világ. Mint azt az Országos Könyvtári Napok beharangozójában írják: „szeretnék megmutatni, milyen sokféle tanulási, tájékozódási, kulturális, szociális lehetőség rejlik a könyvtári találkozásokban!" *Bővebben a 2. oldalon tájékozódhat a témáról.*

Az európai önazonosság és értékőrzés fontos ügy Szentendre és több testvérvárosa számára. A hagyományos Testvérvárosi találkozó és ifjúsági fesztiválon – melyet már 21 éve rendeznek meg – Wertheim, Huntingdon, Godmanchester, Salon de Provance és Gubbio diákjai, delegációja vesz részt. Idén négy szentendrei iskola nyolcadikosai vetélkedtek kortársaikkal: jól ment az atlétika, mégjobban a foci, de az igazi brillírozást úszásban mutatták be a fiatalok. Ezzel pedig egyetlen ponttal lemaradva a házigazda mögött, a második helyen végeztek. *Olvasson többet a találkozóról a 7. oldalon.*

Étkező új funkciókkal

Annak idején a modern technológia beépítése mellett az esztétikai szempontok is fontos szerepet játszottak a közkonyha és étkező kialakításánál, ezért belsőépítész segítségét is igénybe vettük. A tervezésekor arra is gondoltunk, hogy a gyerekek számára nevelő hatású legyen, de minden itt étkezőnek sokat jelent az igényesség, ha ilyen környezetben étkezhetnek. A korszerű elvárásoknak is megfelelő modern konyhai berendezések, eszközök, felszereltség, a korábbinál sokkal egészségesebb ételek előállítását teszi lehetővé, mellyel a követelményeknek is maximálisan eleget tudunk tenni. A közétkeztetésen túl, a közel hatszáz négyzetméteres konyha-ebédlő további hasznosításán is gondolkodik Tahitótfalu vezető testülete. *Részletekért lapozzon a 3. oldalra.*

Tahitótfalu modern étkezője

Búcsú …

Díszpolgár posztumusz címmel tüntette ki az idén tragikus hirtelenséggel elhunyt Szőnyi Zsuzsanna faszobrász, restaurátort Tahitótfalu képviselő-testülete. A díjat férje, Wegroszta Gyula festőművész vette át a település polgármesterétől, Sajtos Sándortól.

Életünkben sajnos sokszor előfordul, hogy búcsúznunk kell. Ez még, ha tudjuk is, hogy az életünkhöz tartozik, amikor bekövetkezik, fájdalmas, és még fájóbb, ha ez tragikus hirtelenséggel jön és olyan embert veszítünk el, aki az életünk, emlékeink és történetünk része. Ilyen ember volt Szőnyi Zsuzsanna, akinek kedves lényét könnyen a szívünkbe zártuk.

Szőnyi Zsuzsanna 1959. április 10-én született Kiskunmajsán. 1978-ban felvételt nyert a Magyar Képzőművészeti Főiskola faszobrász – restaurátor szakára, ahol 1983-ban diplomázott. Diplomamunkája és diplomadolgozata az esztergomi Keresztény Múzeum gyűjteményében található: Szt. Afrát ábrázoló középkori szárnyas oltár egy darabja volt.

A főiskola befejezése után felvételt nyert a Magyar Képzőművészeti Alapba, majd jogutódjának a MAOE-nek és a Magyar Restaurátorok Egyesületének is tagja volt. A tanulmányi évek után önálló restaurátorként, majd 1986-1987-ben az Országos Műemlékvédelmi Felügyelőség szakrestaurátoraként dolgozott. 1988 óta ismét önálló restaurátorként tevékenykedett. 1991-ben a Szent Ferenc Sebei templomban végzett restaurátori munkájáért *Paskai László* bíboros, prímás, esztergomi érsektől elismerő okiratot és *aranyérmet kapott*. A fertődi *Eszterházy Kastély-kápolna* restaurálása 2001-ben *Európa Nostra-díjban részesült*, ahol Szőnyi Zsuzsanna az oltár restaurálását végezte. A *fertőszentmiklósi Szent Miklós templom* restaurálása 2015-ben *ICOMOS-díjat kapott*, ahol a templom főoltárát, mellékoltárát és szószékét restaurálta.1983-tól *számos* katolikus és református *templom faberendezési tárgya újult meg* keze munkájától, többek között a *szigetmonostori katolikus templom szószéke, a pócsmegyeri református templom szószéke és Mózes-padja*.

Számtalan helytörténeti kiállítás rendezésében vállalt aktív szerepet, kép és hanganyagok őrzik a '90-es években településünkön élő idős emberekkel folytatott beszélgetéseit a falu múltjáról. A településért végzett munkájáért ***Tahitótfalu Önkormányzat*** képviselő-testülete **Szőnyi Zsuzsannát 2006-ban Tahitótfaluért Emlékéremmel** tüntette ki.

– Azt mondják, akire sokat gondolnak, nem felejtenek el, az nem hal meg, csak fizikai valójában nincs többé velünk. **Szőnyi Zsuzsanna** ilyen ember, mindig itt lesz velünk, az emlékeinkben, a szívünkben.

Gaál Sándorné képviselő

Múlt és jövő találkozása

E sorok írójának bensőséges kapcsolata van a Szentendrei Hamvas Béla könyvtárral. No nem szakmailag, nem azért, mintha a könyvtárosok nemes hivatásának művelője lennék, és nem is azért, mert szorgalmas olvasója voltam a könyveknek, hanem egyszerű, profán okokból.

Már az épület születésénél részt vehettem, mint a Kádár-kori kommunista szombatok nem is annyira önkéntes társadalmi munkása, akit az alapok ásására kapacitáltak szombatonként a vízművek egyik ifjú segédgépészeként. Ugyanis a könyvtár alapozásánál kiderült, hogy több, és nagyobb pince húzódik a föld alatt, mint azt a felmérések mutatták. Konkrétan az alap ásásánál az egyik gépet egyszer csak félig elnyelte a föld. Így aztán Hofer Miklósnak egyrészt át kellett terveznie az épületet, a gépi földmunkák helyett pedig az alapozás egy részét az eset után kézzel kellett elvégezni. Erre a munkára nem csak kubikusokat alkalmaztak, móriczos és szakmunkásképzős diákokat is, no és a szentendrei üzemekből toborzott önkénteseket. Nekem nem igazán fűlött a fogam ehhez, inkább otthon az ágyon heverészve Rejtőt olvastam volna, de még így is megéreztem valamit abból, hogy itt Szentendre számára évszázados jelentőségű dolog történik.

A Pest Megyei Könyvtár épülete

Később aztán jelen lehettem a ház ünnepélyes átadásán is. A könyvtár (Pest Megyei Művelődési Központ és Könyvtár) megnyitása a korábbi háromszobás, tizenötezer köteteshez képest harmincezres állományával, az olvasótermekkel, fonetikával stb. szinte sokként hatott a városban. Nem is csak a hirtelen kitáruló lehetőség miatt, hanem mert a ház megnyitásával több, mint száz fiatal értelmiségi került az akkor még Csipkerózsika álmából ébredező, ásítozó kisvárosba. Többségük az „Ide nekem az oroszlánt is!" lelkesüléssel, főképpen a debreceni egyetemről érkező, a beatnemzedék első generációs értelmiségijeként kezdett munkába. S bár a könyvtárosok kaleidoszkóp-szerű világát csak később ismertem meg, vallom, hogy a fiatal népművelő, könyvtáros és múzeumi gárda tevékenységének, szervezőmunkájának meghatározóan kemény nyoma Szentendre szellemi arculatában ma is jól látható. Általuk nyíltak meg, közreműködésükkel lettek a mai város jegyei olyan közértékké, mint hogy Szentendre a festők, a művészetek városa, egyedi arculatú értelmiségi város stb. E társaság – mint minden társadalmi csoport, sokszínű volt. Pest megye kocsmáinak legjobb ismerőjétől a könyvek értő tudóságig, a kartoték világ szorgalmas munkásától a lézengő ritterig, a kiváló szervezőtől a nagyszájú filoszig sokféle karakter volt együtt. Azonban a város számára végzett teljesítményük közös eredménye elvitathatatlan. S bár nyugdíjassá-

A Barcsay-mozaik a PMK-ban

gom előtt vittem csak addig, hogy e könyvtár portása lehettem, ma is szeretettel gondolok erre az időszakra.

A kétezres évek első tizedére az épület jócskán megkopott, de már nem kellett külön munkatársat kijelölnie a könyvtár vezetésének, hogy az aulában lévő Barcsay mozaikot értőn bemutassa. Ekkorra otthonosan mozogtak a szentendreiek a „péemkában", nem úgy, mint negyven évvel korábban, amikor hat lóval kellett bevontatni sokakat az új márványpalotába. A sok sikeres színházi előadás, könyv, találkozók, események, beszélgetések, szakkörök, író-olvasó találkozók után a könyvtár Szentendre kulturális közéletébe – a maga természetes módján – beleszövődött.

Könyvtári Napok és a kulturális örökségünk

A Könyvtári Napok 2006 óta évről évre a szakma legjelentősebb, legtöbb érdeklődőt megmozgató programsorozata. Az idei esztendő szlogenje: „Örökségünk: a múlt és a jövő találkozása" amelyhez az Európai Bizottság javaslatára az Európai Parlament és a tagállami kormányok is csatlakoztak. A Kulturális Örökség Európai Éve kezdeményezés célja, hogy minél többen fedezzék fel, ismerjék meg kulturális örökségünket. Különösen felemelő cél ez e honban, hiszen nap mint nap tapasztalhatjuk, mennyi félreértés övezi, és menynyire hiányosak ismereteink közös Európánkról.

S míg Szentendrén száz évvel ezelőtt az itt élők többsége legalább két nyelvet beszélt, ma Európában a hátul kullogók között vagyunk! Bizony baj van akkor is, ha egy híres ukrán festőt, ismert román vagy osztrák írót, horvát szobrászt, szerb költőt, szlovén együttest, szlovák énekest kell megneveznünk, pedig együtt élünk szomszédainkkal évszázadok óta. Ugyanakkor mélyen megbántódunk, ha valaki nem hallott Széchenyi Istvánról vagy a Pozsonyi csatáról. S miközben ma már szinte mindenki járt Velencében, és a pizzán túl talán hallott Tizianóról is, a többség nem tudja, ki is volt Jakov Ignjatovity. Miközben ma az okos telefonnal kezünkben van az ismeretek széles tárháza, mégis mintha nem tágulna, hanem szűkülne körülöttünk a világ. Mint azt az Országos Könyvtári Napok beharangozójában írják: „szeretnék megmutatni, milyen sokféle tanulási, tájékozódási, kulturális, szociális lehetőség rejlik a könyvtári találkozásokban!

Mindenkinek utat nyitunk az ismeretszerzéshez

Az akció egyik fő célkitűzése a rendszeres könyvtárhasználók segítségével minél több olyan személy elérése, akiknek mindennapjaihoz eddig nem tartozott hozzá a könyvtárlátogatás. Ezt segíti a témakörök változatossága is: *Élő emlékezet, Múltunk értékei, Okoskönyvtár, Együtt az egészségünkért!, Olvas az ország!, Megosztott örömök."*

A ***Családok Éve*** programsorozat keretében a könyvtárak eddig is számos hasznos családbarát szolgáltatást szerveztek. A rendezvénysorozat alkalmat ad arra is, hogy ezeket népszerűsítsék, együttműködő partnerek bevonásával hatékonyságát erősítsék. Az Országos Könyvtári Napok lehetőséget teremt új szolgáltatások bevezetésére, az év közben elindított családi könyvtári programok sajtónyilvános zárására és többgenerációs események tervezésére is.

Benkovits György

Lapunk megjelenésekor az alábbi programok várják a Szentendrei Hamvas Béla könyvtárban az érdeklődőket:

Október 5. péntek 18:00 *Zsíros kenyér extrákkal* – ***Író-olvasó találkozó Zsuffa Tündével.*** Az apácából lett regényíró, számos megpróbáltatás után ma már világi életet él. Egy fejér megyei kisvárosban, Pusztaszabolcson nőtt fel, középiskolai tanulmányait is ott végezte. Egyetemre Budapesten és Bécsben járt. Teológiát, történelmet és német irodalmat hallgatott. Jelenleg az osztrák fővárosban él fiával. A *Paprika rummal* (2012), az *Angyal a földi pokolban* (2015) és a *Híd közepén* (2016) című történelmi regények szerzője. *Ingeborg* című kémregénye 2017 őszén jelent meg.

Október 6. szombat 11:00 PMK Gyermekkönyvtár – ***Szegedi Katalin*** illusztrátor sokunk kedvence, és nem csak a gyerekeké. Varázslatos hangulatú, egyedi rajzai számtalan mesekönyvben fellelhetők, báboktól a tarot-kártyáig sok mindennel foglalkozott már. Ezen a szombaton a Gyermekkönyvtárba látogat, ahol gyönyörű képekkel, Ládaszínházzal és kézműves programmal várja a gyerekeket. A programra a belépés ingyenes.

Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár

Budakalász, Szentendrei út 9.

Október 5. 18:00-20:00 Iránytű: **Trianon a múltban és a mában.** Előadó: Dr. Raffay Ernő történész és ifj. Tompó László irodalomtörténész. **Október 5. 18:00** Budakalászi Irodalmi Estek: **Tóth Beáta – Körvonalak című** verseskötetének bemutatója. **Október 6. 18:00 Borklub –** Vendég Dúzsi Tamás, a rozékirály. Információ: Bacchus Arts Stúdió: 30/954-9147. **Október 7. 11:00-18:00 Tarsolyosok XXX. Országos Találkozója.** Rendező Nyers Csaba Károly Telefon: 06-20/367-2675**. Október 11. 13:00 Filharmónia koncert gyerekeknek –** Zenés ismerkedés a jazz zenével. Közreműködik: JazzFourmers. **Október 11. 17:00 Jótékonysági koncert** a Budakalászi Egészségklub javára. Közreműködik: Ajtai Marika, Suták Ferenc, Táncoslábú Lányok és a Zseton duó. **Október 12. 17:00 Aprók Tánca –** A programot 1,5 éves kortól 7 éves korig ajánljuk, táncot tanít: Bucsánszky Bea. **Október 12. 19:00 Cigány Folkkocsma** a Kale Lulugyi zenekarral. **Október 19-20. IV. Budakalászi Tánctalálkozó –** Idei téma: **Szék** (Erdély). **Október 23. 17:00 Emlékezés az 1956-os Forradalom és Szabadságharc hőseire.** Hozzon egy mécsest, emlékezzünk együtt! **Október 25-27. XV. KALÁSZI KORTÁRS TÁNCTALÁLKOZÓ. Október 27. 14:00 Szent Korona délutánok –** További információ: Dr. Varga Tibor, Telefon: 06-30/533-4410. **Október 30. 19:00 Kós Pódium sorozat: Élettörténetek.hu (Levél Apámhoz – A nővérek.** Lengyel Nagy Anna igaz történetei színpadra alkalmazva, Egri Kati és Egri Márta előadásában. **November 3. 19:00 RockHáz:Vazul Vére rockopera –** akusztikus koncert és filmvetítés.

November 11. 11:00-18:00 Trianon emléknap • November 15. csütörtök 17.00-20.00 Nosztalgia Táncestek Fellép: Zenél a Zseton Duó. Belépőjegy elővételben 1.000,-Ft, a helyszínen 1.500,-Ft **• November 16. 18:00 Lélekbúvár sorozat: Müller Péter a „Képzelet hatalma" előadása** Belépőjegy elővételben 1.300,-Ft, a helyszínen 1.800,-Ft **• November 16. 18:00-20:00 Iránytű: Rendszer váltás? Rendszer változás? Lépés váltás?** Előadók: Dr. Raffay Ernő történész és ifj. Tompó László irodalomtörténész. Belépés díjtalan! **• November 16. 20:00-21.30 Hangfonó sorozat: Seress Rezső-est a HeddaJazz zenekar előadásában**

XV. Kalászi Kortárs Tánctalálkozó

A 2018-ban immár tizenötödik alkalommal megrendezett ***Kalászi Kortárs Tánctalálkozó*** szervezője a **Duna Táncműhelyhez**, és a rendezvény gyökerei is a társulathoz nyúlnak vissza, hiszen a *Kós Károly Művelődési Ház | Kalászi Faluház* annak indulása óta rendszeresen befogadja kísérleti előadásait, s az évek során egyre erősödő igény mutatkozott arra, hogy a Faluházban más kortárs táncelőadásokat is láthasson a közönség. A találkozó fokozatosan régiós jelentőségre tett szert, hiszen a szentendrei kistérségben egyedülálló módon vállalja fel a kortárs táncművek bemutatását, szolgálja ki a modern tánc iránti közönségigényt. Mint minden évben, a programválogatás alapját az jelenti, hogy a fesztiválra az elmúlt pár színházi évad kiemelkedő, ugyanakkor vállalt tematikánk szempontjából jelentős produkciókat hívjunk meg. Továbbá évek óta erős hangsúlyt fektettünk egyfelől a határon túli együttesek meghívására, másfelől a fiatal alkotók bemutatására, nem utolsósorban pedig a fiatal közönség bevonására, mivel hiszünk abban, hogy a tánc értésére és szeretetére való nevelést már gyerekkorban el kell kezdeni.

A XV. Kalászi Kortárs Tánctalálkozó keretében két olyan előadással jelentkezünk, amelyek kifejezetten a fiatalabb korosztályokat célozzák meg: egyrészt a sepsiszentgyörgyi **Háromszék Táncegyüttes *Szerencsekrajcár*** című gyermekelőadásával, másrészt pedig a **Káva Kulturális Műhely és a Duna Táncműhely** közös ***DTIE (Dance Theatre in Education)*** produkciójával. A *Benedek Elek meséje* alapján készült tréfás történet eleven, emberi hangon mesél arról a nehéz, de szükséges folyamatról, amely a társadalomba való beilleszkedést, a minden körülmények között való helytállást jelenti. Az előadásba beépülő mondókák, rigmusok, névcsúfolók, gyerekjátékok, szokások olyan mesevilágot varázsolnak, amelyben a gyerekek saját magukra ismerhetnek, otthonukra lelnek. Hiszen az örök boldogság megtalálása csak félelmeink legyőzésével lehetséges, emelik ki az alkotók. A sepsiszentgyörgyi együttes meghívásával azon törekvésünknek is eleget teszünk, hogy a Kalászi Kortárs Tánctalálkozó programjában rendszeresen jelenjenek meg határon túli produkciók. A **Káva Kulturális Műhely** és a **Duna Táncműhely** előadása a hagyomány és innováció témakörét járja körül: az alkotók a két fogalom feszültségéről, egymás mellett, egymás nélkül, egymással örök harcban állásáról a fiatal közönséggel közösen gondolkodik. A néptánc itt médium, segít a központi kérdés minél érzékletesebb, árnyaltabb, több érzékszervet bekapcsoló vizsgálatában, az identitás kérdéskörének körbejárásában. A fiatal alkotók bemutatásának törekvése vezérli **Blaskó Borbálának,** a Kaposvári Egyetem IV. éves színművész hallgatóival készített ***Carmina Burana*** című vizsgaelőadásának meghívását. „Olyan formát kerestem a közismert kórusmű színpadra alkalmazásakor, melyben a szereplők tanulmányaik esszenciáját tárhatják a nézők elé: mozgásban, hangszeres zenében, éneklésben, kifejezésmódban, színpadi jelenlétben."

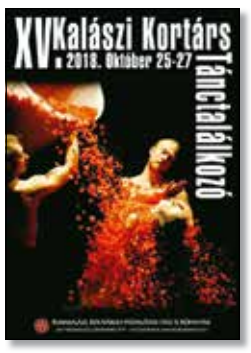

A fesztivál kiemelkedő produkcióját jelenti a **Feledi Project *Psyché*** című előadása. A Weöres Sándor műve ihlette táncelőadás egy különös és féktelen szabadságvággyal megáldott nő kétségbeesett küzdelmét mutatja be a szerelem és az élet teljességéért. Immár hagyománynak tekinthető a Tánctalálkozó keretében megrendezett ***Kortárs néptánc gála***, amellyel lehetőséget kívánunk adni a néptánc és kortárs tánc határmezsgyéjén dolgozó együtteseknek, előadóművészeknek az alkotói találkozásra. Ugyancsak a rendezvény kezdeteitől élő hagyomány, hogy bemutatjuk a **Duna Táncműhely** előző évadában debütált legújabb előadását, így a társulat a 2018-as ***Képíró***val képviselteti magát a rendezvényen. *Az előadást* ***Szentendrén*** *rendhagyó helyszínen,* ***a MűvészetMalomban*** *láthatja a közönség.*

A fesztivál táncprogramját beszélgetés, koncert és táncfotó-kiállítás egészíti ki. O**któber 25-től 27-ig** a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár, **28-án a** MűvészetMalom ad otthont a programoknak. ***A jegyeket a*** **www.dunatancmuhely.hu** ***oldalon vásárolhatják meg az érdeklődők.***

Pilis–Dunakanyari Hírmondó

A Pilis-Dunakanyari régió 13 településének független lapja. ■ Alapítva 2004-ben ■ Kiadó: **Szólabda Stúdió** ■ Főszerkesztő: **Csatordai Katalin** ■ Olvasószerkesztő: **Dallos Nagy Kriszta** ■ Munkatárs: **Huszár Diána** korrektor/szerkesztő riporter ■ Reklámfelvétel: a szerkesztőségi elérhetőségeken ■ Nyomdai előkészítés: **KOCKA** ■ Szerkesztőség levelezési címe: 2000 Szentendre, Duna-korzó 18. Mobil: 06(30)986-2737, E-mail: pilis.dunapress@gmail.com; www.dunakanyar.hu ■ Terjeszti a kiadói hálózat ■ Nyomda: **Délkelet-Press Kft.** ISSN 1786-1802

Jegyzet

LÓ a HÉV-ven

Változik világunk, és számosan vannak közöttünk, különösen az idősek, akik nehezebben tudnak alkalmazkodni a mindennapi életünket egyre gyorsabban eluraló kütyü-világhoz. Persze ott, ahol az új bevezetése, megismertetése nem elég okosan, türelemmel és megfelelő módszerrel történik, a változások konfliktusokat gerjesztenek, félelmeket és indulatokat szítanak. Nos, ennek állatorvosi lova lett a szentendrei HÉV vonalán az automatával való jegyvásárlás beindítása.

Ugyanis október 1-től lejárt a türelmi idő! Nem működtek már jegypénztárak az állomásokon, helyüket automaták vették át, s ha az utasnak nem volt bérlete vagy jegye, büntették. A dolog talán rendben is lenne, mert nem illik bliccelni, pontosabban tilos jegy nélkül utazni a HÉV-en, és aki ezt teszi, számoljon a következményekkel. Csakhogy mi történik, ha nem a saját, hanem a szolgáltató közlekedési vállalat hibájából nem tud jegyet váltani valaki? Mert olyan hosszú sorok álltak az automatáknál, hogy nem sikerült a HÉV indulásáig megvenni, és ezért még meg is büntetik az utast. No. Erre szokták felénk mondani, hogy az emberben ilyenkor felmegy a pumpa. Mert azok az utasok, akik azt gondolták, ha nem tudnak az automatánál jegyet váltani, megveszik majd a kalauztól a vonaton, – mert tart még a MÁV BKV tolerancia – jegy helyett súlyos büntetést kaptak. De nem csak ez volt vérlázító és bosszantó október első napjaiban, ezt még tetőzte a műszaki probléma is, hogy egyszer a készpénz, máskor a kártya elfogadásával volt gondja az automatának. Számos külföldi turista panaszkodott, hogy bár nem újdonság számukra automatából vásárolni, hiszen Tokiótól Berlinig már sok helyütt bevezették, és ismerik ezt a szolgáltatást, mégis nehezen igazodtak el a bonyolult menürendszerben. Az igazi kárvallottak azok a magyar állampolgárok voltak, különösen az idősebb korosztályokból, akik ún. digitális analfabéták, és nem szoktak hozzá ehhez a mai kütyü világhoz. A közfelháborodás hullámai magasra csaptak. Tucatnyi panaszos levél, közöttük polgármesterek tiltakozó nyílt levelei és üzenetek özöne ment az ügyben a közlekedési vállalathoz.

…S mint azt naponta hallhatjuk, olvashatjuk, az automatizálás, a robotika térnyerése a mindennapokban csak gyorsulni fog. Illene hát megtanulnia az államnak és intézményeinek is, hogyan kell ezt jól, emberbosszantás nélkül nyomon követni, hiszen erre számos jó példa van Európában.

-Benko-

Szentendre testvérvárosában, Gubbióban jártunk

Szentendre Nemzetközi Kapcsolatainak Egyesülete szervezésében szeptember 22-én, 16 fős csapat indult olaszországi testvérvárosunkba, Gubbióba. Ez az utazás egy három éve indult sorozat része volt, hiszen 2015-ben Zilahra és Kézdivásárhelyre, 2016-ban Franciországba, Salon de Provence-ba és környékére indítottunk hasonló kirándulásokat. Célunk az, hogy egyesületünk tagjai – és a hozzánk csatlakozó szentendreiek – lehetőleg mindegyik testvérvárosunkba ellátogassanak. Az utat úgy terveztük meg, hogy nem „futottunk el" Olaszország utunkba eső más csodái mellett sem.

Az első esténket ***Velencében*** töltöttük: előbb hajókáztunk egy kicsit a Canal Grandén, majd óriási szerencsénkre a máskor este 7-kor bezáró Dózse Palota – mivel idén az olasz Múzeumok Éjszakája éppen szeptember 22-re esett – éjjel 11-ig nyitva tartott! Másnap megcsodáltuk Giotto csodálatos festményeit a ***padovai*** Scrovegni kápolnában és meglátogattuk Szent Antal sírját. Ezután az újabb kutatások szerint mégsem méregkeverő Lucrecia Borgia városában, a világörökséggé nyilvánított ***Ferrarában*** sétáltunk. Este eléggé fáradtan érkeztünk meg a magát büszkén „Európa legszebb középkori városának" hirdető ***Gubbióba***, mellyel sok-sok évi várakozás után *2016-ban írtuk alá a testvérvárosi szerződést.*

Szálláshelyünk Gubbioban, fölötte a Palazzo dei Consoli

Erről a csodás városról már mindazok képet alkothattak, akik láttak néhány epizódot a főként Terence Hill miatt igen népszerűvé vált Don Matteo sorozatból, melynek első öt évadát itt forgatták, valamint Franco Zeffirelli Assisi Szent Ferenc életét feldolgozó Napfivér, Holdnővér című filmje külső felvételeinek többsége is itt készült.

Gubbióról csak felsőfokon lehet írni: szorosan összebújó, vakolatlan kőházai között sétálva az ember minimum fél évezrednyit utazik vissza az időben: az a furcsa, hogy a szűk, boltívekkel sűrűn lefedett sikátorokból egy-egy autó vagy motoros bukkan fel, s „nem egy csapat a házak ajtaján adományért kopogtató, mezítlábas szerzetes".

A nagyszerű élményeket a partner testvérvárosi egyesület tagjainak figyelmes gondoskodása és idegenvezetése csak tovább fokozták. Mégsem maradtunk a hátralévő időnkben Gubbióban.

A következő napon a közel lévő, turisták által kevésbé látogatott ***Urbino*** volt az első úticélunk. Ebben a városban áll a magát csak profilból lefesteni engedő Federico da Montefeltro herceg csodálatos reneszánsz palotája, s itt született Raffaello Santi; mindkét épületben ma pazar műtárgyakat bemutató múzeum van. Délután az ugyancsak nagyon középkori, mégis inkább bevásárló paradicsomként ismert ***San Marinoba*** utaztunk, s mindenki maga dönthette el, hogy az üzleteket, vagy a sziklaormokon álló várkastélyokat látogatja meg.

Utolsó napunkon a gubbiói farkast megszelidítő Szent Ferenc városába, ***Assisibe*** mentünk, s itt ismét Giotto zseniális fetészetét csodálhattuk meg. Assisi nem csak gyönyörű város, hívőknek és nem hívőknek egyaránt mély spirituális élményt nyújtanak templomai, középkori óvárosának házai. Utunk utolsó állomása ***Perugia***, a tizenkét etruszk város egyike volt, e máig titokzatos nép számos emlékével.

Gubbio és környéke még azoknak is sok érdekességet tartogat, akik jól ismerik Olaszországot. Mindenkit csak bátorítani tudunk, hogy – elhagyva a jól bejáratott turistaútvonalakat – feltétlenül látogasson el oda. Mint ahogy abban is biztos vagyok, hogy még fogunk szervezni hasonló utakat ezekre a csodálatos helyekre.

Krizbainé Szabó Éva, Szentendre NK Egyesület

Házunk tája – tájunk háza

Arculati kézikönyv a pilisi térségről

A kiadvány szakmai konzultáció és széleskörű társadalmi párbeszéd segítségével készül. Nyáron a szerzők a szakembereknek munkaindító megbeszéléseket, a lakosságnak pedig tájékoztató fórumokat rendeztek Piliscsabán, Budakalászon és Kesztölcön. A résztvevő helybeliek, a különböző szervezetek, egyesületek képviselői közül legtöbben a tájkép, a hagyományos beépítés, az egyes jellegzetes épületek védelmét, a korszerűsítésükhöz adott szakmai segítséget és a közterület fontos szerepét emelték ki, különös tekintettel a fasorokra.

Budakalász 2016-ban máig élő térségi összefogást hívott életre egy Pilisi Építészeti Útmutató összeállítása érdekében. Kezdeményezéséhez 23 település csatlakozott. Közös üggyé vált egy olyan hiánypótló összefoglaló létrejötte, mely az építészeti értékek megőrzése mellett sillabuszként szolgált volna az építeni, felújítani szándékozóknak. Időközben az építészeti útmutatók ügye kormányzati szintre emelkedett, minden településre Települési Arculati Kézikönyv, (TAK) készült 2017 decemberéig. A Pilisi összefogás azonban a TAK-ok megszületésével sem szűnt meg. A budakalászi kézikönyv szerzőcsapata (DNS-Műterem és DZone Studio Kft. konzorciuma), nyertes pályázóként a pilisi térségre vonatkozó ÉTAK-ban (Építészeti Tájegységi Arculati Kézikönyv) foglalhatja össze a 2016-ban közösen megkezdett munkát, az akkor lefektetett alapelvek mentén, és az egyes települések aktív partneri részvételével.

A kiadvány jelentősége nem csekély: iránytű lehet például a helyi, térségi, országos döntésekben, és zsinórmérték a lakosság számára is, hasznos és követendő példákat felsorakoztatva. Ugyanakkor fontos látni, hogy ez korántsem az egyes települési kézikönyvek sorolása. Ez egy összegző, a térség esszenciáját adó munka, melyben nagy hangsúlyt kap a táj, mint a fejlesztések befogadó közege, a külterületek, valamint a közterület, mint a legfontosabb arculati összefogó elem. A kézikönyv tervezetét novemberben három helyszínen bocsátják a szakma és a lakosság elé. A fórumok részleteiről a helyi önkormányzat honlapján, valamint a Pilisi Arculati Kézikönyv közösségi oldalon tájékozódhatnak az érdeklődők.

(Forrás: Budakalászi Hírmondó)

Marathon-Foods Kft.
Gyorsfagyasztott termékeket gyártó cég (húskészítmények, péksütemények, tészták)

MUNKATÁRSAKAT KERES
- ***Betanított munkást*** (csomagolás, előkészítés)
- ***Hűtőraktárost*** (készlet kezelése, targoncázás, anyagmozgatás)
- ***Gépkezelőt*** (gépek kezelése, működetése, előny:élelmiszeripari tapasztalat)
- ***Takarítót*** (üzem teljeskörű takarítása)

Jelentkezés: Telefonon: +36 26/315-445 • Személyesen: Marathon-Foods Kft. 2000 Szentendre, Kőzúzó köz 6. • E-mailben: office@marathonfoods.hu

TÉR-HÍR • TÉR-HÍR • TÉR-HÍR •

Faluház és Ravasz László Könyvtár

Leányfalu, Móricz Zs. út 124.

Október 15-én zárul az Erdélyi Református Múzeumban ***Ravasz László emlékkiállítás***unk, következő helyszíne Torockó. *Október 5. 16.00 – 19.00* ***Idegen nyelvi szintfelmérő*** angol, német, olasz és francia nyelven az Il Mondo Nyelvstúdió szervezésében. *Október 6. 9.00* ***Karitasz jótékonysági vásár.*** *10.00* Megemlékezés az Aradi Vértanúkról. *18.00* Aba-Novák Vilmos kiállításának megnyitója. *Október 7. 9.00- 15.00* ***Dunakanyari Hobby kertész Találkozó***, Sólyom Eszter szervezésében. Már van kerted? Szeretnél kertet? Itt most kérdezhetsz, ismerkedhetsz, dicsekedhetsz, és oszthatod az észt a kertészkedésről, a kertedről, a módszereidről. Szakértő előadóink pedig eloszlatják a ködöt és elválasztják a pelyvát a búzától. Vehetsz szakirányú könyveket is, a gyerekeidet is megismertetjük a növényekkel és az ökológiával egy vidám foglalkozáson, éhedet pedig a „zöld" büfében csillapíthatod. *Október 7. 16.00 Könyvbemutató:* ***Vörös Rozália festőművész***ről (1919-1992), aki 1926-tól haláláig Leányfalun élt és alkotott, könyv jelent meg a Balassi Kiadó gondozásában. A kötetet Pálosi Judit és Feledy Balázs írta, a művésznő örökösei, Redő Ferenc és Redő Katalin szerkesztették és mutatják be. *Október 8. 16.00* ***Szenior Örömtánc –*** A Hóvirág Nyugdíjas Klub szervezésében (nyilvános). *Október 13. 17.00* ***Családi népi játszó- és táncház*** Abonyi Zsófia, Szabóné Tegzes Orsolya és Urbán Márton közreműködésével. Várunk minden táncolni vágyó családot újonnan induló népművészeti sorozatunkra: akik szeretik a hagyományos népi kézműves technikákat, a magyar népzenét és népi gyermekjátékokat! Emberi Erőforrások Minisztériuma – Csoóri Sándor program támogatásával. *Október 14. 15.00-17.00* ***Befőtt- és süteménybajnokság és vásár –*** várjuk a házias ízeket kedvelők jelentkezését! *Október 21. 17.00* ***'56-os események****. Wittner Máriával* – Földi-Kováts Andrea beszélget. *Október 22. 17.00* ***'56 Gyerekszemmel*** című film vetítése. *Október 23. 10.30* Megemlékezés ***az 1956-os forradalom és szabadságharcról****. Október 27. 20.00* TŰZ VAN BABÁM! Tűzoltóbál a Vöröskő Önkéntes Tűzoltó Egyesület szervezésében.

Aba-Novák arcai

A rézkarcoló nemzedék korszakból

A művész nevét viselő galéria minden évben sort kerít arra, hogy Aba-Novák munkáit valamiféle tematikai válogatásban mutassa be. Az idei évben nem a technika, nem a keletkezés éve, még csak nem is a méret, hanem az alkotás témája a rendező elv.

Aba-Novák Vilmos gyerekkora óta mindent lerajzolt, képben rögzített. 1912-ben lett a Magyar Képzőművészeti Főiskola hallgatója. Szülei kívánságára azonban nem a művészképzőre felvételizett, hanem a rajztanárképzőre. A mostani leányfalui kiállításon látható néhány főiskolás rajza, még Novák névvel, hiszen az Aba előtagot csak később vette föl. A főiskolát az I. világháború miatt több év frontszolgálatra kellett cserélnie, ám ott is rajzolt, amikor tudott.

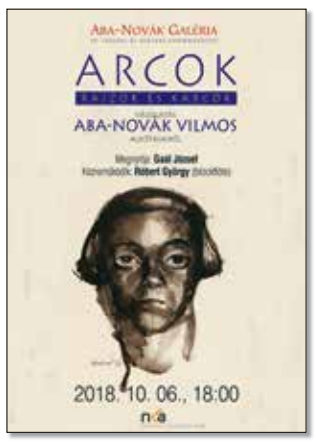

A háború végeztével visszatért a főiskolára, diplomát szerzett, tanítani kezdett a Műegyetem rajz tanszékén. Hamarosan azonban otthagyta munkáját, teljes egészében a művészi pályát választotta. Visszatért a Képzőművészeti Főiskolára, ahol a híres professzor, *Olgyai Viktor* kurzusán vett részt. Itt a kiemelt terület a rézkarcolás volt. Olyan művészek vettek részt ebben a képzésben, mint *Szőnyi István, Patkó Károly, Zsögödi Nagy Imre és Tarjányi Simkovics Jenő.* A művészettörténet ezt a csoportot, mint „rézkarcoló nemzedék" említi. A rézkarcolás olyan speciális eljárás, ahol az árnyalatokat a vonalmélység kialakításával, s a vonalsűrűség változtatásával ábrázolják. E képesség fejlesztésére igen alkalmas a vonalas tusrajz technikája. Éppen ezért a galéria mostani kiállítása főként ilyen technikájú alkotásokat mutat be.

A megnyitón *Gaál József* gondolatai hangzanak majd el, hiszen ő maga is az arcok ábrázolásának kortárs nagymestere, Aba-Novák munkáinak ismerője, alkotóművészi tevékenysége mellett egyetemi adjunktus, esztétikai írásokat publikáló szerző. Az eseményen *Róbert György* blockflöte művész játszik, aki egyaránt otthonosan mozog a barokk zene világában és a bartóki univerzumban.

A kiállítás október 6-án 18 órakor nyílik és 27-ig látogatható.

CD előzetes a Bluesklubban

Szeptemberben szabadtéren tarthatott még nagy sikerű estet – a *Gepárd Retardieu-vel* – a klub, ám az októberi hidegben ismét az Aba-Novák Galériában lesz a program. **Tizedikén este hattól** a ***Fekete Jenő–Horváth Misi duót***, a bluesklub törzstagjainak nagy kedvencét fogadja a Leányfalu-Ház. A tavaszi szezonban már készülőben volt egy új CD, mostanra a felvételek és a keverés is megtörtént, ám a lemez még csak pár példányban létezik. Éppen ezért ígérkezik különleges estnek október második hétfője, a koncerten ugyanis sok dal hangzik majd el a duó új lemezéről is. Bluesra föl!

„Nincs olyan, hogy a romák csak ilyenek vagy olyanok..."

Valóság és mese mezsgyéjén

A II. Hét Domb Filmfesztiválon **Rohonyi Gábor** társrendező **Brazilok** című filmje első helyezést kapott nagyjátékfilm kategóriában. Elkészülte óta nem ez az első, s talán nem is az utolsó kitüntetés mellyel elismerik, ám ha nem a díjakat nézzük, hanem a szakma és a közönség reakcióját, önmagában az is felér néhány érdemrenddel.

A Brazilok Acsán játszódik, ahol az év fénypontja a helyi focibajnokság. A plébános bejelenti, hogy a győztes Brazíliába utazhat, ezért a romatelep fiataljai is harcba szállnak a győzelemért. A filmet *M. Kiss Csaba és Rohonyi Gábor* rendezte, aki Leányfalun él.

Brazilok selfie

– Leányfalui kötődésem 20 éves immár, és feleségem Sólyom Kati tehet róla, nagyon hálás vagyok neki érte. Három csodás gyermekünk a Dunakanyar jótékony rezgésében nőtt fel, visegrádi forrásvizet iszunk, és a folyóparton töltöm majd' minden reggelemet. Ez sok jó energiát ad, amit ennek a környezetnek köszönhetünk.

– *Újabb díjat kapott a Brazilok. Tavalyi bemutatója után a kritikusok szinte kivétel (és fanyalgás) nélkül dicsérték a filmet. A méltatásokban talán legtöbbször a 'szórakoztató, szívmelengető, mesei, őszinte, romantikus, idealista, sallangmentes' jelzők voltak olvashatók. Vállalja mindet?*

– Igen, hiszen nem csak egyfélének látják a filmet és ez jó. Az is jó, de meglepő is volt számomra, hogy a sajtó, a szaksajtó, sőt még a bloggerek is pozitívan nyilatkoztak. Pedig a film témája ugyancsak megosztó.

– *Az ötlet elsősorban a rendezőtárs, M. Kiss Csaba szívügye volt?*

– Televíziós munkája során, vagy tíz éve találkozott egy roma focicsapattal, ők hívták magukat Braziloknak. Csaba már akkor gondolt rá, milyen jó alapja lehetne ez egy filmnek, de míg az ötletből forgatókönyv született, az hosszú idő volt. Ő kezdetben egyedül dolgozott az első változaton, és több producernek is megmutatta. Végül *Mécs Mónika* állt a terv mellé producerként, *Muhi Klárit* és *Huszár Pétert* pedig társíróként vonta be a közös munkába. Hármójuk együttműködése szülte azt a változatot, amit aztán a Filmalap támogatásra érdemesnek talált.

Ez egy nagyon nehéz és kockázatos vállalkozás volt, hiszen a filmmel egy kommunikációs blokádot akartunk feloldani. Efféle témánál nehéz elkerülni, hogy „nagyon meg akarjon valamit tanítani", hogy didaktikus legyen…Azt gondolom ez a film megtette amit lehetett, de mégsem lett ilyen.

– *Viszont lett szórakoztató, sikeres közönségfilmmé…*

– Született már ebben a témában több komoly, nagyszerű film. De azok sokkal keményebben, szociológiai mélységgel, aprólékossággal ábrázolják a témát. Úgy hiszem, hogy a Brazilok hordozzák ugyanezen fontos tartalmakat, csak mégis élvezhetőbben adják át. Egyébként ez volt a legnehezebb. Eltalálni azt a mezsgyét, ami nem teszi komolytalanná a mondanivalót, mégis szórakoztat. A rögvalóság és a mese között mozogtunk, és sokat küzdöttünk is ezért.

– *A küzdelem a rendezőtársak között zajlott?*

– Ketten rendezni valamit nehéz. Persze az remek, hogy van valaki, akinek az ötleteire, segítségére mindenben támaszkodhatsz és számíthatsz, de akadt, amikor bizony eltért a véleményünk, de nekünk teljes egyetértésben kellett dolgoznunk a stábbal.

– *Nagyszerű volt a szereplőgárda, a Brazilok hogyan kerültek a látótérbe?*

– Ezek a fiatalok nem a teljes ismeretlenségből jöttek, a legtöbben valamilyen területen már kiemelkedőt nyújtottak. Például a gitározó rendőrfiú Snétberger Ferenc tehetségkutatóján bukkant föl, *Pászik Krisztofer* slam előadó. Voltak, akik fociban tűntek ki, mint a narrátorunk Fingi, azaz *Lakatos Erik*, aki olyan végtelen természetességgel állt a kamera előtt már az első pillanatban, hogy nem is volt kérdés a döntés. A Puporka Áront játszó *Nagy Dániel Viktor* nagyon erős kisugárzású fiatal színész. Rozi, vagyis *Farkas Franciska* is nagyon tehetséges, ő korábban már szerepelt egy svájci-magyar koprodukciós filmben.

– *A méltatásokban olykor elhangzott, hogy van a filmben egy kis Kusturica utánérzés…*

– Kusturicára hasonlítani, őt másolni…ezt még megpróbálni is tilos! Belőle csak egy van. Ám ha azt a világot, a romák világát akarjuk ábrázolni, nem utánzás, ami történik. Hiszen a gesztusok, az a sok érzelem, a zene, a tánc…ők így élik az életüket. Ez egy más kultúra, más a habitus. Olyannak próbáltuk őket mutatni, amilyenek. A sztereotípiákat viszont el kell felejteni. Nincs olyan, hogy a romák csak ilyenek, vagy csak olyanok. Emberek vannak, helyzetek vannak. A forgatás alatt hetekig együtt éltünk, megismertem ezeket a fiúkat, ültünk a tábortűznél, ott voltam, amikor a szereplők közül kettőnek is megszületett az első gyereke. Megszerettem, mélyebben és közelebbről ismerhettem meg őket, de ez nem jelenti, hogy nem látom akár az árnyoldalát is az ő életfelfogásuknak**.**

– *A közönségtalálkozókon milyenek voltak a reakciók?*

– Örülök, hogy a film sorsa így alakult, nagyon sok pozitív pillanat kötődik az „utóéletéhez". Ezek mind azt bizonyítják, hogy érdemes volt megcsinálnunk. Kaptunk olyan visszajelzést „közepesen rasszista magyar emberektől", hogy a film nézésekor egyszer csak azon kapták magukat, hogy a braziloknak drukkolnak! Ez nagyon nagy dolog, a falakat valahogy így lehet áttörni…

(DNK)

Leányfalui alkotók sikerei

A II. Hét Domb Filmfesztiválon az **'56 Gyerekszemmel** című dokumentumfilm diákfilm kategóriában **első** helyezést ért el. Alkotói *Ragó Sára, Szabó Bence, Szilágyi Bálint és Szilágyi Péter voltak,* rendezői *Szabóné Tegzes Orsolya és Nagyistók Tibor*. A dokumentumfilmet térítésmentesen kölcsönözhetik az iskolák és közintézmények. Az alkotást ***október 22-én, hétfőn 17 órakor*** a leányfalui Faluházban tekinthetik meg az érdeklődők.

A II. Hét Domb Filmfesztiválon *Rohonyi Gábor* társrendező **Brazilok** című filmje **első** helyezést kapott nagyjátékfilm kategóriában.

Ugyancsak első díjat nyert a Ne menj el mellette! országos médiapályázaton a **Tündérkert titkai** című kisfilm. Az alkotó diákok*: Pinke Benedek, Pintér Balázs, Rácz Loránd* hatodik osztályos tanulók**,** felkészítő tanáruk *Gályász Attila volt.*

A **Velencei Filmfesztivál kritikusainak díját** *Nemes Jeles László* **Napszállta** című filmje kapta, melynek *Supervisor art director* munkáit a Leányfalun élő *Kővári Digi Attila* végezte.

Október 7-én, 16 órakor Leányfalun, a Faluházban könyvbemutató lesz, a Balassi Kiadó frissen megjelent kötetéről. Ez a könyv **Vörös Rozália** festőművész munkásságáról szól, aki a települést és tágabb környezetét, a Szentendrei szigetet, a pilisi falvakat is otthonának tartotta.

„Vörös Rozália" a művész választott neve, amelyet azért viselt, mert magyar nevet akart a művei alá írni. Eisler Rozáliának született 1919-ben Budapesten, és 1992-ben halt meg. A leányfalui temetőben nyugszik, hiszen 7 éves kora óta itt élt, itt éltek szülei, és bár a XIII. kerületben is volt lakása, idejének legnagyobb részében ő is.

Már gyerekkorában nyilvánvaló volt a festészethez való vonzódása. Előbb *Aszódi Weil Erzsébet* foglalkozott vele, majd 13 éves korától *Aba-Novák Vilmos* szabadiskolájába járt, ahol *Iványi Grünwald Béla* és *Berény Róbert* voltak még mesterei. 17 éves korában férjhez ment szabadiskolai kollégájához, ***Redő Ferenchez***, akivel haláláig megosztotta életének és művészetének gondjait.

Könyvbemutató Leányfalun!

Vörös Rozália festőművészről

Vörös Rozália: Mit látnak a darvak (gobelin, 1980)

Generációjának közös sorsa volt, hogy meg kellett küzdenie az életért a II. világháború alatt, és Vörös Rozália az újjáépítésben is szerepet vállalt. 1954-ben azonban megvált hivatalától, és ismét a képzőművészetnek szentelte magát. Bár már 16 évesen kiállító művész volt, ez nem volt egyszerű, mert a közel másfél évtized, amit a XX. század történelme kivont alkotóművészi munkásságából, hiányzott neki mind a szakma gyakorlatát illetően, mind a szakmai közéletbe való beágyazódás tekintetében. Az elsőt szorgalommal és tehetséggel gyorsan pótolta, a másodikkal pedig nem foglalkozott.

A megjelent kötet az első hosszabb lélegzetű bemutatása és értékelése munkásságának magyar nyelven.

Fiatal korában elsősorban *olajképeket festett*, amíg a háború lehetetlenné nem tette a művészi munkát. Az újrakezdés idején sokat rajzolt, és meghódított a maga számára egy új műfajt, a pasztellt. Ezt a gyors, színes formát a szabadban is lehetett művelni, és ez nagy öröm volt számára, de *szívesen dolgozott pasztellel* portrékon is.

A hatvanas évek elején került közel egy másik műfajhoz, a *gobelinhez*, és ez a csodálatos technika rabul ejtette. Megtanult szőni és műfajszerűen tervezni. Életének utolsó 30 évében nagyrészt gobelinnel foglalkozott.

A kötetben, amely munkásságát ismerteti, a fentieknek megfelelően két szerző munkáját olvashatjuk. ***Feledy Balázs*** *művészeti író* foglalkozik a festői, grafikusi életművel, ***Pálosi Judit*** *művészettörténész*, a kárpitművészet specialistája pedig a gobelinekkel. Az ő tanulmányaikat egészíti ki néhány kisebb dolgozat, amely az életpálya egyes elemeivel foglalkozik.

Művei közül sok van magyar múzeumok, más közintézmények, magánszemélyek birtokában, és sok munkája külföldre került. E helyen talán nem érdektelen megemlíteni, hogy a leányfalui Polgármesteri Hivatal és a Szent Anna templom is őriz közülük három darabot. ***„Mit látnak a darvak" című gobelinje a Dunakanyar látképe*** madártávlatból.

Redő Ferenc

Őszi 'hely szelleme találkozások' Kisorosziban

Három Koldustánc

Ez év őszén is megtartották a „Közel, távol, itt – a hely szelleme az új magyar prózairodalomban" című, **Mészöly Miklós** Kossuth–díjas író életével és alkotásaival foglalkozó irodalmi emléktalálkozót Kisorosziban. Mészöly Miklós életének utolsó harmadát Kisorosziban élte, ahol a '70-es és '80-as években nagy fordulat következett a magyar prózairodalom történetében. Az új írói felfogásnak olyan ismert írói vannak, mint ***Nádas Péter, Esterházy Péter, Krasznahorkai László*** és mások, de legfőbb példaadó alakja maga *Mészöly* volt.

Az immár hagyományos emléktalálkozón ezúttal is irodalomtörténészek, kritikusok, esztéták, kortárs irodalmárok, valamint a településen élő érdeklődők alkottak értő közönséget.

A programban elsőként ***Németh Gábor*** író beszélt Mészöly Miklós egy két változatban is megírt novellájáról. A Koldustánc a 40-es években született, majd 1975-ben az alkotó szinte újra írta. A meghívottak eszmét cseréltek ennek kapcsán arról is, hogy Németh Gábor, aki hivatkozási pontként szívesen alkalmaz saját műveiben Mészöly-motívumokat, egyfajta érdekes írói kísérletként megírta – egy harmadik változatban – a Koldustáncot. A találkozó másik felében **Balassa Péter** emlékét idézték fel a résztvevők. Az irodalomkritikus, esztéta maga is sokáig élt Kisorosziban, s ugyancsak fontos alakja volt a Mészöly-körnek. Munkásságáról ***Sein Gábor*** író-irodalomtörténész beszélt, majd „A személyes Balassa" címmel ***Kukorelly Endre*** és ***Szkárosi Endre*** költő, író beszélgetett – főként a kisoroszi évekről – Balassa özvegyével, *B. Gáspár Judittal*.

Török Katalin

Város – Képek Műalkotásokba kódolt várostörténet 7.

A hétköznapok ellesett jelenetei

A két világháború között, de még az 1950–60-as években is a Szentendrén élő, vagy csak szezonálisan, tavasztól őszig kijáró festők számára az elsődleges témát az őket körülvevő épített és természeti környezet látványa adta. S bár a plain air (szabadban festett) művek sorában kiemelt helyet foglalnak el a városi látképek, utcaképek, a környező táj természeti szépségeit megörökítő alkotások, várostörténeti vonatkozásaik miatt ugyanilyen értékesek a mindennapi élet jeleneteit, szereplőit munka közben vagy bármilyen más szituációban ábrázoló alkotások. ***Boromisza Tibor*** például – saját elmondása szerint – egész életében azt festette, amit maga körül látott. A tájban vagy a szűkebb környezetében tevékenykedő ember alakjának, a mozdulatok ritmusának megragadása festészetének programszerű részévé vált.

A munkaábrázolás ***Gráber Margit*** és ***Pirk János*** festészetét is át- meg átszövi. ***Ilosvai Varga István***, a szentendrei utcák „poétája" – ***Deim Pál*** kitüntető jellemzésével – hasonló végeredményhez, de más megközelítésből jutott. Elmondásából tudjuk, hogy a festést mindig kint a szabadban kezdte, de a képet otthon „oldotta" meg, azaz fejezte be. S a jártában keltében az utcákon látott, vállán kaszát, kapát, gereblyét vivő, vagy a sarkon beszélgető emberalakot már eleve belekomponálta a témába, mert nélkülük nem érezte teljesnek a képet. Jóllehet ezek a figurák nem konkrét modell után készültek, de valóságos, látott élményt örökítettek meg.

Konkrét modell után készült viszont ***Ferenczy Károly*** három híres szentendrei alkotása: az Alkotmány utca 1. szám alatti, egykori Fachleitner-házban – ahol Ferenczy családjával lakott – a cserepes virágokat ültető öreg kertész alakja, vagy az ugyanott megörökített, a verandán virágokat gondozó két lány líraian szép jelenete. Harmadik festménye, a Dunába kavicsot dobáló, „kacsázó" fiúk a fiatalok egy közismert ügyességi játékát örökítette meg.

A szentendrei plain air festészet – bátran megállapíthatjuk – az egyik

Apáti Abkarovics Béla: Korcsolyázó gyerekek a Duna jegén

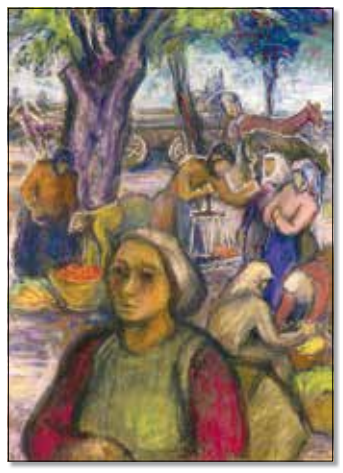
Gráber Margit: Piac Szentendrén, 1947.

leggazdagabb és leghitelesebb információs bázist jelenti a városlakók mindennapi életének megismeréséhez. Az utcaképeket lovas kocsik és szamaras kordé, máskor kezükben kosarat vagy vizesvödröt tartó, cipelő asszonyok alakjai töltik meg élő tartalommal. A kisebb gazdasági épületekkel, aprójószággal bíró kertekben, vagy kint a határban az ásást, szántást, magvetést, a magasabb részeken a fakitermelést végző férfiak ábrázolása ***Jankó János*** 1869-es, egyetlen szentendrei vonatkozású alkotásán is a helybeliek vidékies, gazdálkodó életformájára utal. S ha mindehhez hozzászámítjuk azokat a festményeket, amelyek a Bükkös-patak mentén legelésző libákat, a szamárhegyi utcákon rendre feltűnő kecskéket, avagy ***Paizs Goebel Jenő*** egyik fő műve szerint ugyancsak a Szamárhegyen még a harmincas években is átvonuló, legelőre hajtott tehéncsordát idézik elénk, kétségünk sem lehet a fentiek igazságát illetően.

A festők közül többen, így pl. ***Szántó Piroska, Onódi Béla, Bálint Endre*** az írótoll segítségével is alátámasztják a festményeken látottakat. Ez utóbbi az egyik, 1940-ben a Népszavában megjelent írásában arról szólt, hogy: „A festőkön kívül kecskék uralják a vidéket, nélkülük elképzelhetetlen lenne a tájék. Bizonyos szegénységre lehet következtetni a kecskékből…" Vannak témák – ilyen a piac és a vízhordás az utcai kutakról – melyeket több festő több változatban is megörökített. Az egykor a Duna-parton tartott heti piacok színes forgataga tárul elénk ***Gráber Margit*** és ***Apáti Abkarovics Béla*** részlet-gazdag pasztelljeiről, akvarelljeiről. Ebbe a témakörbe sorolható ***Szántó Piroska*** „Kofahajó" című, drámai mélységű alkotása, amelyen a sokszor látott jelenetet örökítette meg: az este induló és hajnalra Pestre érő hajón a kosarakra borulva alusznak a kofák. Szántó Piroska is megemlékezik a maradandó élményt nyújtó szentendrei piacról: „A piac tündöklik, kora nyár van, a szigeti falvakból átjöttek gyümölcscsel, zöldséggel a gömbölyűre öltözött asszonyok;… Gyönyörű köcsögöket is hoztak, valahonnan Esztergom alól, zöld fenyőmintás fehér köcsögök, vennénk, ha az árából nem telne ki egy teljes napi koszt… Hetven fillérbe kerül darabja. A platánok széles zöld árnyéka alatt villog a korai alma, tüzel a cseresznye, a Duna világító háttere előtt óriási csomag levendulát halmoz egy „hátyi" tetejére egy szentlászlói férfiú, a felesége fehér ingvállában kék szalag, az ő fehér ingjén kék porcelán gombok."

A heti piacokhoz tartozott még a körhinta és a lacikonyha, s nem utolsó sorban a Duna-parti vendéglők, kocsmák Látványa.

Török Katalin

„Csak őszintén szólhat a dal"

A dal vándora – a vándorló dala

Európai Polgár Díjat kapott Szvorák Katalin Kossuth- és Liszt-díjas énekművész szeptember 21-én, a Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében.

Szörényi Levente Kossuth-díjas zeneszerző Szvorák Katalinnak írt méltatását Kudlik Júlia, a Magyar Televízió Örökös Tagja olvasta fel, az Európai Parlament rangos díját Szájer József európai parlamenti képviselő adta át. Szájer köszöntőjében így aposztrofálta Szvorák Katalin munkásságát: *„dal, gyógyítás, szeretet"*. A közönség is egyetértett a gondolattal, hiszen a helyszínen a művész meghatóan szép dalcsokrot nyújtott át Közép-Európa népdalaiból. *„Csak őszintén szólhat a dal"* – mondta el az ünnepségen az énekművész, aki mindig őszinte hittel, kifogyhatatlan energiával élteti magyar népzenekincsünket, hirdeti hazánk szeretetét.

– Ezt az elhivatottságot emelte ki ***Szörényi Levente*** is méltatásában, melyből álljon itt néhány gondolat: *„Úgy gondolom, Kati teljes életútja nem egy szokványos sikersztori. Nekem is volt szerencsém megismerni azt a kitörölhetetlen gyermekkori színteret, amikor is Katival és Kudlik Julival közös március 15-i ünnepséget tartottunk Füleken és Losoncon. Ez volt ifjúkorának ringató bölcsője, bár az egykori Csehszlovákia akkortájt kissé árnyékosabb oldala volt kontinensünknek, de feltételezem, ebből keveset érzett akkoriban a később megismert, mérhetetlen szabadságvággyal, egyéni természetességgel és alázattal rendelkező Szvorák Kati. Énekesi gyalogútja a Losonc melletti Pincen kezdődött, nem véletlen, hogy ő lett később a falu első díszpolgára. Tudomásom szerint ebben a 300 lelkes faluban töltötte réteken-mezőkön futkározó életének első öt meghatározó évét. Közös kirándulásaink alkalmával büszkén emlegette Füleket is, melynek szintén díszpolgára.*

Szvorák Kati a díjátadón Közép-Európa népdalaiból énekelt

A '70-es évek végén átkerül Magyarországra, ahol a vidéki, palóclány olykor cseh, máskor szlovák, sőt csehszlovák diákként, szenvedett. 1981-ben megnyerte a Röpülj páva tehetségkutató versenyt és országos ismertségre tett szert, majd a Honvéd Együttesben énekelt, s közben, mint később megtudtam, még az István, a király Királydombi előadásain táncolt is. De nemcsak a dal vándorolt, hanem Kati is. Több mint 3700 koncertje volt 3 kontinens 45 országában és megjelent 38 önálló tematikus nagylemeze. Közben húsz éven át tanított a szentendrei zeneiskolában. Tömören felsorolni is nehéz példanélküli pályafutását.

Pilisszentlászlón megtalálta és felépítette családi otthonát, ahol én is többször vendégeskedtem, s egy alkalommal a következő sorokat írtam patinás vendégkönyvükbe: Emberléptékű házban, emberléptékű emberek között a mai világban… Kell ennél több?"

www.szentendre.hu

Szentendréről az izlandi béketoronyba érkezik!

Yoko Ono Kívánságfája

„Ne legyenek hülyék a világon!" Nos, van akinek ez a leghőbb vágya, ahogyan azt Yoko Ono Kívánságfájára felaggatott cédulákon, az Art Capital Yoko kiállításának ideje alatt a szentendrei Fő téren olvashattuk. A több mint 15 ezer kívánságcédulán volt aki szerette gyógyulását, életcélt, akadt, aki egy igazi apukát kért, más meg azt, fagyi essen az égből… mondhatni kollektív művé vált Yoko Kívánságfája.

A kívánságfa Szentendre főterén

Az energiatorony Reykjavikban

Hasonló olíva-, citrom-, eukaliptusz- vagy selyemvirág kívánságfát a világ számos pontján állítottak már fel – többek között New Yorkban, Tokióban, Velencében, Párizsban, Londonban és Buenos Aires-ben is – a rájuk került kívánságokat pedig Yoko összegyűjti, majd az Izlandon 2007-ben megnyitott *Imagine Peace Tower* tárolójába kerülnek. A békét hirdető torony szimbolikusan két hónapon át világít majd Lennon közelgő (október 9.) születésnapjától halálának évfordulójáig (december 8.).

A gyerekként Tokióban felnövő Yoko Ono, **John Lennon** halála után, 1981-től élesztette újjá azt a gyerekkorában megkezdett hagyományt, amikor templomkertekben járva saját kívánságait írta fel papírdarabkákra, amiket aztán a japán hagyományok szerint az ottani fákra aggatott. Izlandon pedig a Lennonnal közösen megkezdett *Imagine Peace* mozgalom részeként épült meg 11 éve a geotermikus energia felhasználásával létrehozott torony, ami akár 4000 méter magasságig is képes elszórni fénysugarait.

(FMC)

Meglepetések és kuriózumok a filharmónia új váci évadában

A Filharmónia Magyarország Vácott koncert kínálatában a 2018-19-es évben is igazi csemegékkel, meglepetés produkciókkal várja közönségét. Az évad szeptember végén jubileumi hangversennyel kezdődött a Szűz Mária Plébánia Fehérek templomában. *Sándor Bence* vezényletével, a *Vác Civitas Szimfonikus Zenekar* és a *Vox Humana Énekkar* hangversenyének részesei lehettek a zenebarátok.

A jubileumi hangversenyt követően decemberben ismét hallhatjuk a két formáció közös előadását a *Filharmónia Magyarország* ***karácsonyi koncertjén***, ahol Händel, Busto, Walters kompozíciói, valamint közismert magyar karácsonyi dallamok csendülnek fel.

Az idei évadban az érdeklődők olyan kiemelkedő művészek előadásainak lehetnek részesei, mint *Boros Misi,* a Virtuózok tehetségkutató első szériájának győztese, vagy a *Budapesti Fesztiválzenekar Kamaraegyüttese.* A bérlet *zárókoncertjén* „Új világ" címmel ***Weber Oberon-nyitányát***, valamint ***Dvořák Új világ szimfóniáját*** hallhatja a közönség a *Vác Civitas Szimfonikus Zenekar* előadásában, Sándor Bence vezényletével.

A ***2018/19-es évadra bérletek*** vásárolhatók Budapesten (1094 Budapest, Páva utca 10-12.), a váci Tourinform Irodában, Vácon a Madách Imre Művelődési Központban, valamint a jegymester.hu internetes oldalon és előadás előtt a helyszínen. További információkat a www.filharmonia.hu oldalon találhatnak a zenekedvelők.

Szentendrei Kulturális Központ

Szentendre, Duna korzó 11/a

10.05. 19:30 **Moon Arra koncert** – Városháza díszterem, Szentendre, Városház tér 3. *10.16. 19:30* A **Budapesti Tomkins Énekegyüttes** koncertje – Városháza díszterem.

BARLANG udvar

Szentendre, Dunakorzó 18.

10.06. 18:00 **Afrikai táncház + GLMB**. *10.09. 19:30* **Citera Jazzklub** – Vendég: **Busa Pista** (Irie Maffia, Zuboly). *10.12. 21:00* **Korai Electric Ambient** koncert + DJ RITMO. *10.13. 18:00* **Görög táncház**. *10.16. 19:30* **Berta Zalán Trió** – Underground jazzklub. *10.18 20:00* „Itt van a nyelved hegyén" – **Irodalmi (k)Őrjárat** a Barlangban. Vendég **Erdős Virág**. *10.19. 20:00* **Tereskova** – festő, intermédia művész, alternatív énekesnő és zenekarának koncertje. *10.20 18:00* **Népzenei Műhely Tímár Sárával** – beszélgetés, táncház. *10.25.20:00* ÖTÖDIK ÉVSZAK KLUB- Vendég: **Dresch Vonós Quartett**. *10.26 20:00* Koncert DJ. **LOIS JR. & BALI**. *10.27. 12:00* **Könyv, CD, Lemezbörze.**

Ferenczy Múzeumi Centrum

Szentendre

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSOK: ***Október 13. – 2019. február 17.*** 21 gramm – **Rényi Katalin** kiállítása – MűvészetMalom Szentendre, Bogdányi u. 32. ***Október 30. – 2019. március 31.*** *„Mégis legyen kiállítás…"* – **Vajda Júlia** tárlata – Szentendrei Képtár, Fő tér 2–5.

PROGRAMOK: ***Október 6. 16-18:00*** *Múzeumi rejtélyek és rejtvények* – Barki Gergely művészettörténész tárlatvezetése és előadása a Czóbel-képek rejtélyeiről – Czóbel Múzeum, Szentendre, Templom tér 1. ***Október 7. 16-18:00*** *Volt egyszer egy tábor* – Ottományi Katalin muzeologus előadása az Ulcisia Castra katonai tábor jelentőségéről és leleteiről – Helytörténeti Kiállítóhely Szentendre, Fő tér 2-5. ***Október 13. 16:00*** *21 gramm* – Rényi Katalin kiállításának megnyitója – MűvészetMalom,Szentendre, Bogdányi u. 32. ***Október 14.10-13:00*** *A Nagy Család* – különleges zenés tárlatvezetés és agyagozás Szabó Enikő énekessel és Csillag Enikő múzeumpedagógussal – Kovács Margit kerámiamúzeum, Szentendre, Vastagh György u. 1. ***Október 17. 11-12:00*** *Szenior Szerda a Kovács Margit* kerámiaművész életművét bemutató *gyűjteményben* – Szentendre, Vastagh György u. 1. ***Október 19. 17-19:00*** *Vajda Lajos nyomában* – Mi rejtőzik a keretek alatt? Mit árul el a képek hátoldala? Hogyan nyúljunk egy értékes műtárgyhoz? Egy speciális raktártárlatvezetésen az FMC gyűjteményében levő közel 30 mű tekinthető meg közelről Szabó Noémi kurátor és Lukács Katalin restaurátor segítségével. A korlátozott létszám miatt a programon való részvétel regisztrációhoz kötött: regisztráció@muzeumicentrum.hu – Vajda Lajos Múzeum, Szentendre, Hunyadi utca 1. ***Október 27. 16:00*** *Érem- és kincsleletek 1526-ból* – Nagy Balázs régész előadása a Mohácson és Kölesden előkerült érem- és kincsleletekről – avagy a mohácsi vésztől a törökök kivonulásáig tartó időszak a tárgyi leletanyag szemszögéből – MűvészetMalom, Szentendre, Bogdányi u. 32.

21 gramm

Rényi Katalin grafikus és festőművész az Iparművészeti Főiskolán (ma MOME) grafika szakon diplomázott, azonban kiállításokról ismert művei a festészet körébe tartoznak. Pályája 1979-ben összefonódik a Szentendrei Művészteleppel, ahol a grafikai műhelynek, és 1987-től már festők csoportjának is tagja. Festményeit, amelyeket jelhagyásnak szán a 20. századról, drámai képi világ jellemzi.

FOTÓ: A LÉLEK SZÁRNYAI, DEIM BALÁZS

Műveit többek között a Budapest Galériában, a Vigadóban, az Olof Palme Házban, a Körmendi galériában állították ki. Verseskötetét és festményeit a Petőfi Irodalmi Múzeum mutatta be a közelmúltban.

„A Rényi Katalin által létrehozott művészet ihletettsége ebből az alázatos belátásból ered – és kivétel nélkül mindig a szakralitáshoz viszi a látogatót. A lélekhez, amely a hiú emberi világban talán csak 21 gramm, sokan mégis nehezen viselik a súlyát."

Gulyás Gábor

Nincs tökéletes „csak” elég jó szülő!

A fenti megállapítás **Komáromi Máriától** származik. S ha valakinek, úgy a pedagógusnak, aki a ferences világi rend országos képzési felelőse, el is hihetjük. Nem pusztán azért, mert Mária lassan ötven esztendeje munkájában, előadásaiban – ahogyan fogalmaz – „családban utazik”, de azért is, mert ezen az életúton hat gyerek és húsz unoka is kíséri.

Előadásai révén a világi rend tagját országszerte sokan ismerik, s hamarosan a Dunabogdányban élők is találkozhatnak vele a ***Ferences Esték Bogdányban*** című előadássorozaton. A ferences rend világi ágához tartozók hívő emberként szeretnének értéket felmutatni, és segíteni másoknak. Ez a gondolat, no és a tény, hogy idén a Családok Éve van, hívta életre a háromrészes bogdányi rendezvényt is, amelynek első előadása az: ***Egyszerűbb gyerekkor – Hogyan neveljünk nyugodtabb, boldogabb, magabiztosabb gyereket címet viseli.***

Recept nincs, kiút van!

Mária előadásaiban gyakran hivatkozik *Kim John Payne* gondolataira. A poszttraumás stressz kutatója munkássága során felismerte, hogy egy háborúból menekült gyerekcsoport, és egy jómódú, angol középosztálybeli diákcsapat pontosan ugyanazokat a tüneteket képes mutatni. Előbbiek egyetlen óriási trauma után, utóbbiak pedig a hétköznapok kicsi, de állandó nyomásai alatt. A szakember többek között ezért is állítja, hogy ma a túl sok(k) kultúrájában élünk.

Mindezt pedig, többek közt a hihetetlen információáradatot, ami a gyerekekre zúdul, nem képesek feldolgozni. Akad nyolcéves, aki tökéletesen tisztában van a globális felmelegedés fogalmával, de depressziós és szorongó lesz, mert képtelen megemészteni a Földünket fenyegető katasztrófa nagyságát. Ám rajtunk áll, hogyan csökkentünk a kicsikre nehezedő nyomáson. Kevesebb tv, internet, s Mária szerint úgy egészében érdemes „visszavenni a tárgyakból”. Ma már elképesztő a boltokban kínált játékok sokfélesége, a tapasztalat az, hogy a gyerekek fantáziáját, kreativitását sokkal inkább felszabadítja, ha ősi anyagokhoz nyúlnak. Videojáték helyett jobb, ha a sarat gyúrja a kicsi! Többet ad mindennél, ha kertészkedik, barkácsol, főz a szülőkkel, nagyszülőkkel. Komáromi Mária szerint rendkívül fontos, hogy megadjuk a jogot, csemeténk lehessen valóban gyerek! Ne terheljük túl közelről a felnőttvilág megannyi nehézségével, ne vonjuk bele a gondokba, főként a veszekedésekbe ne – vagy ha megtörtént, ügyeljünk rá, hogy a feloldásnak, a megbékélésnek, a bocsánatkérésnek is tanúja lehessen.

A Ferences Esték előadása számos példát és fogódzót ad majd ahhoz, hogyan csökkentsük a stresszt, mi mindenen változtassunk, hogy gyermekünk valóban nyugodtabb és boldogabb lehessen. Az első találkozó **október 11-én, 18 órakor kezdődik a bogdányi Művelődési Házban.** A következő előadás novemberben „Családminták – csapdák és megoldások”, decemberben pedig „Ünnep a családban – mi a rendezvény és mi az ünnep” címmel várja az érdeklődőket.

(DNK)

Látás hónapja a Duna Optikában 2018

DUNA OPTIKA

Látásunk kiemelkedően fontos dolog az életünkben, ezért is született meg az „OKTÓBER A LÁTÁS HÓNAPJA” kampány 2005-ben.

Októberben több száz optika tart ingyenes látásvizsgálattal egybekötött szaktanácsadást az ország egész területén. Az optikai piacon egységesen és közösen együttműködve hisszük, hogy többet tehetünk a látáskultúra fejlődéséért szem előtt tartva a prevenció fontosságát.

Statisztikákból kiderül, hogy a célzott időszakos szűréseken a lakosság szívesebben vesz részt,és ez a kezdeményezés alkalmat ad arra, hogy felhívjuk a figyelmet az éleslátás fontosságára.

Az idei kampány fő témája a digitális eszközök által kibocsájtott kék fény elleni védelem.

Hosszútávon a kék fény károsítja a retinasejteket. Rövidtávon az egész napos – főleg esti – monitor, tablet vagy telefon használat közbeni szembe jutó túlzott kék fény felborítja bioritmusunkat, ami álmatlansághoz, fáradtságérzethez vezet.

Ezért is született meg az a ***speciális fényszűrő réteg***, mely blokkolja ezeket a káros sugarakat. Ezt a védőréteget bármilyen típusú szemüveglencsére kérheti.

Napjainkban több alternatíva van arra, hogy a megfelelő korrekciót többféle módon tudjuk kínálni páciensünknek. Ezt szem előtt tartva, és kihasználva a Látás Hónapja adta lehetőséget, a **Duna Optikában** tovább gondoltuk a kampányt!

Szeretnénk megismertetni minden kedves vásárlónkat a ***kontaktlencse pozitív adottságai***val.

Bár minden ember ismeri a kontaktlencse fogalmát, sokszor mégis fenntartással kezeik.

A viselése ma már egy hétköznapi egyszerű dolog. Választhatjuk akkor, ha szeretnénk változtatni megjelenésünkön, sportoláshoz, vagy szemüvegviselés helyett.

Éppen ezért a **Duna Optikában október hónapban az ingyenes látásvizsgálat és szaktanácsadáson túl minden 16. életévét betöltött vásárlónk szemüvegrendelése mellé ingyenes kontaktológiai vizsgálatot és egy kontaktlencse kezdőcsomagot kap ajándékba!**

Tahitótfaluban, a **Duna Optikában** diplomás optometrista- kontaktológus és kimagasló szakmai tapasztalattal rendelkező látszerészek állnak az Önök rendelkezésére.

Duna Optika
2022 Tahitótfalu
Szentendrei út 5-15. (Tesco udvar)
Bejelentkezés: 06-26-951-467

Évforduló a Zene Világnapján

Lekottázták a sikert!

„Ez az átadó hármas ünnep, hiszen ma köszöntjük a Zene Világnapját, iskolánk megalapításának 55. évfordulóját, valamint most adjuk át nagy-nagy szeretettel a Swietelsky cég segítségével felújított kamaratermünket.”

A jeles napon Zakar Katalin igazgató így kezdte köszöntőjét a Vujicsics Tihamér Zeneiskolában. Beszédében kitért rá, hogy az intézmény megalapításának jubileuma nem pusztán örömteli esemény, de sikertörténet is egyben. Az 50. évfordulóra 2013-ban kiadványt készített az iskola, melyben az eltelt évtizedek legfontosabb epizódjait már felvillantották. Ám az ezt követő öt esztendő is számos eredményt hozott.

Kedvező hír, hogy az ide felvételizők száma nem csökkent, továbbra is nagy az érdeklődés a zeneiskola iránt. Növekedett az engedélyezett státuszok és a felvehető tanulók létszáma is. Míg 2013-ban az engedélyezett státuszok száma 54 volt, ebben a tanévben már 61 felett van. Ez annyit jelent, hogy 74-ről a tanári kar létszáma 81-re duzzadt, a tanulói létszám pedig az öt évvel ezelőtti 850-ről 930-ra nőtt.

Az iskola versenyeredményei alapján előkelő helyen áll az országos ranglistán, ugyanakkor maga az intézmény is sok színvonalas találkozót szervez. Ilyen például az *Országos Nyitnikék Fuvolaverseny, az Országos Továbbképzős Verseny, az In Medias Brass Nemzetközi Rézfúvós Kamarazenei Verseny és Fesztivál, vagy az Orbán György Nemzetközi Zongoraverseny*. Olyan nagy sikerű rendezvényeket is tartanak itt, mint az ALMA MATER sorozat, a *Zenebona-Mesecsoda és hangszersimogató* a Pest Megyei Könyvtár színháztermében, vagy a *Mesés Filmzenék*.

A hangszerpark az elmúlt esztendőkben főként az iskola alapítványának köszönhetően gazdagodott. Nagyívű együttműködéssel újulhatott meg a Bösendorfer zongora, egy másik hangszert pedig a Váci Tankerületi Központ segítségével sikerült lecserélni.

A Vujicsics Tihamér Zeneiskola a város kulturális életében is intenzíven jelen van, de külföldi kapcsolatok is alakultak már szép számmal. A Tolloban működő Accadamia Musicale Tollese nevű iskolával 2004 óta töretlen a jó viszony. A vonószenekar nagy álma valósulhatott meg, amikor idén nyáron elutazhattak Kanadába a Cricket Chamber Orchestra meghívására. Októberben pedig húsz tagú delegáció utazik Rómába, a Ganassi zeneiskola szakmai programjára.

Ami némi fejfájásra ad okot az intézményben, az éppen az épület jelenlegi állapota. Kisebb fejlesztések folyamatosan történnek, így például a szentendrei önkormányzat segítségével megerősítették a födémszerkezetet, kifestették az épület belsejének nagy részét, felújították az egyik mosdót és az alagsort. Új burkolatot kapott a földszinti és az emeleti folyosó. Megépült a 37. terem válaszfala is, így a tanítás már itt is zavartalanul folyhat. Megújult az 1. terem, és részben kifestették a 4-es termet. A város informatikai irodája munkatársainak segítségével megújult az internetszolgáltatás, már az iskola épületének minden szintjén van wifi. Polgármesteri támogatással korszerűsítették a világítást a nagyteremben. A Tankerületnek köszönhetően megújult a hangversenyterem, a legfrissebb örömhír pedig az új kamaraterem átadása. Az átalakított terem eredetileg három pici szobácskából állt, amelyeket gipszkarton falak választottak el egymástól. Ezek beáztak, a világítást pedig mindössze egy villanykörte jelentette. Ma már korszerűen hangszigetelt, modern teremben, szép környezetben folyhat az oktatás, a próbák, vizsgahangversenyek, értekezletek és szakmai napok. Az új kamaraterembe is került egy kiváló zongora, amelyet a Vujicsics Tihamér Zeneiskolai Alapítvány finanszírozott.

A Zene Világnapja és az iskola alapításának 55. évfordulója alkalmából október elsején a művésztanárok Gálaestjével ünnepeltek a meghívottak, valamint az intézmény diákjai és tanárai.

Mammográfiai működési centrum lett a SZEI

Sétálj be az egészségért!

Ez voltaképpen azt jelenti, hogy a Szentendre egészségügyi központját már nem csak beutalóval keresheti fel a páciensek, de itt végzik a kötelező szűréseket is. Az intézmény vezetője, ***dr. Pázmány Annamária*** óriási eredménynek tartja a változást. Sokan ugyanis pusztán azért nem vettek részt korábban az ingyenes, létfontosságú vizsgálaton, mert ehhez valamelyik távolabbi kórházba irányították őket. Így viszont, hogy helyben lesz a szűrés, remélhetően sokkal többen élnek majd a lehetőséggel Szentendrén és a járásunk területén élők.

A rendszernek megfelelően – amely tavasz óta működik a városban – a SZEI küldi ki a szűrővizsgálatra hívó értesítéseket is, az ANTSZ-től kapott adatok segítségével.

Ahhoz, hogy az intézmény elnyerhesse ezt az új lehetőséget, rendkívül sok, és nagyon szigorú szakmai feltételnek kellett eleget tennie. A mammográfiai vizsgálatokat végző berendezést például két évvel ezelőtt cserélték digitális eszközre.

A szakemberek azt vallják, hogy a legújabb technológián az életünk múlik. Nem mindegy ugyanis, hogy az orvos elé kerülő felvétel a régi manuális módszerrel, vagy az új rendszerrel készül. A digitális technika segítségével pontosabb diagnózist lehet felállítani, s kulcskérdés a leletező monitor felbontása is. Minél élesebb, részletgazdagabb a felvétel, annál nagyobb az esély, hogy már azok a pici elváltozások is felfedezhetők, amik egy induló betegséget jeleznek. Az új fejlesztésű gépeknél arra is nagy figyelmet fordítanak, hogy minél kevesebb sugárterhelés érje a pácienseket.

Amennyiben valaki szeretné többet tudni a témáról, úgy a www.huniko.hu címen minden szükséges információt megtalál, ha pedig **a vizsgálatra telefonon jelentkezne, 12 és 14 óra között megteheti a 06-20/234-5452-es számon.** Fontos információ, hogy panasz esetén a klinikai ***mammográfiára beutaló nemcsak nőgyógyásztól, bármilyen szakorvostól és a háziorvostól is kérhető.*** A vizsgálat minimális várakozási idővel, délutáni időpontokban is elérhető: a mammográfiával egy időben emlő ultrahangos vizsgálatot is végeznek a szakorvosok. A leletet a páciens azonnal magával viheti.

Ha panaszmentesen mammográfiai szűrésre szeretne menni, ahhoz beutaló nem szükséges, de időpontot kérni kell.

Eredmény egyetlen perc alatt!

Vérképelemzőt vásárolt Budakalász

Magyarországon egyedülálló vérképelemző készüléket működtetnek mostantól a budakalászi rendelőben. Alkalmazását a gyermekorvosok – ***dr. Tordas Dániel, dr. Dalloul Hicham és dr. Németh Márta*** – kezdeményezték. *Rogán László* polgármester azért tartotta fontosnak a javaslatot, mert a készülék lehetővé teszi a gyerekek kíméletes, gyors és hatékony vizsgálatát. Ezért is ajánlotta fel a szükséges 1,4 millió forintos önkormányzati forrást. A gépet az önkormányzat megvásárolta, a vizsgálat költségét pedig az orvosok állják. A vizsgálatért nem kell majd fizetnie a szülőknek.

A készüléket elsősorban a fertőzések bakteriális, virális eredetének eldöntésére használjuk, emellett vérszegénység, vérképzőszervi betegségek, vérlemezkehiány vagy immunhiányos állapotok kimutatására is alkalmas. Segítséget nyújthat még sebészeti kérdések eldöntésében (vakbélgyulladás), alultápláltság kivizsgálásakor, vagy különböző komoly autoimmun betegségek kezelésével együtt járó mellékhatások nyomon követésében”- tudtuk meg a kalászi gyermekorvosoktól.

Ilyen készüléket még sehol sem használnak az alapellátásban. Több rendelésen alkalmaznak már úgynevezett CRP automatát, amely szintén a vírus-baktérium fertőzés kérdésének eldöntésére szolgál, azonban ezek a készülékek csak 70% eséllyel tudják jól megmondani a fertőző kórokozó fajtáját.

A Budakalászon használt új fejlesztésű készülék ennél sokkal pontosabb, 90% feletti eredményt ad. A gépből világszerte már több, mint kétezret adtak el, de Magyarországon Budakalász az első hely, ahol ezt megvásárolták. A készüléket ráadásul hazai fejlesztőmérnökök tervezték meg, az összeszerelést, valamint a különböző fejlesztéseket is itt, a közeli III. kerületben végzik. A gyártó képviselője, *Végh András* elmondta, hogy a vérkép automata három típusú fehérvérsejtet – Limfocita, Monocita, Granulocita – tud megkülönböztetni. A készülék további 22 paramétert mérhet, többek között a vörösvérsejt, a trombocita és a hemoglobin számot. Ezek az adatok nélkülözhetetlenek a diagnózis felállításához, és sokat segítenek a megfelelő gyógymód megtalálásában is.

A szerkezetnek óriási jelentősége van, amikor az orvosok nem akarják kitenni a gyermeket az utazásnak, a hosszú várakozásnak, a vénás szúrás kellemetlenségének, vagy amikor az eredmény másnapi ismerete már késő a terápiás döntéshez.

(F: Budakalászi Hírmondo)

Az értéket nem feltétlen az újdonság adja!

Régi játék a művész szemével

Olyan alapossággal és precizitással keveri a színt, mintha egy Raffaello-képet vagy egy méregdrága autócsodát restaurálna, pedig csak egy a nyolcvanas években barkácsolt játszótér mérleghintáját festi vízmű-kékre. Aki az ecsetet fogja, Vincze Ottó, az ismert és sikeres képzőművész, aki nem mellesleg, most éppen a *Sesztina Galériát* viszi *Debrecenben*, a város művészeti tanácsadó testületének tagja, és számos kortárs művészeti projektet gondoz szerte az országban.

Tehát lenne más dolga is, mint egy szentendrei régi tiszti lakótelepi játszóteret önkéntes munkával rendbe hozni. De mert sajátos érték-viszonya van a mások szerint elavult vagy túlhaladott tárgyakkal, és mert nem csak az új és régi, divatos és avult a mércéi, hanem az esztétika felől közelít, fontosnak tartotta ezek megmentését, felújítását, és hogy játsszanak rajta a gyerekek.

Nem a ma divatos retrónak szánja, bár az az igényesség, amellyel egyiket másikat felújította, ebben a kategóriában is nyerő lenne. Számára, mint képzőművésznek ugyanis ezek a játszó eszközök nem az eldobandó, lebontandó, új, színes, műanyagra cserélendő, tévesen az újat modernnek, automatikusan jónak is minősítő tárgyak és eszközök. Mert a valamikori lakótelepi játszóterek csőből hegesztett klasszikus és mérleghintája, rakéta mászókája amellett, hogy egy kort idéznek meg, ma is jól játszhatók. S ha körbenézünk, a városban már alig van ezekből egy-egy. Állítólag nem eukomformok, amely legtöbbször csúsztatás, és azt fedi el, hogy aki játszóeszközt szeretne, újat akar!

Pedig ezeknek a műanyag eszközöknek egy része esztétikailag kimondottan gyenge, sok esetben még rosszabb is, mint a leszerelendő. Sokhelyütt ma a játszó eszközök alatti felületet gumival borítják. Biztosan van olyan hely, ahol ez szükséges, ám ha a sérüléstől jobban óv is ez, az anyaföldtől elidegenít. Elvonja a gyermektől a természetes környezet, a föld, gyep tapintásának, illatának életre szóló fontos élményét, és valami mással, idegennel helyettesíti. S mert a mai képzőművészeknek különösen erős a viszonyuk az őket körülvevő természeti és tárgyi világhoz, legtöbbször oly finom szenzibilis viszonyt alakítanak ki, hogy meghőköljön tőle a néző. Mert amióta a mai művészet a tájba, az utcára ment, időnkét provokálva, máskor belesimulva, de kapcsolatát a földdel, a természettel újra és újra felfedezi és értelmezi. S lehet, hogy e a pár játszóeszköz felújítása csak egy művész emberi gesztusa, ajándéka a közösségnek, de fontos üzenetet is számomra. ***Arról szól, hogy figyeljünk, mert vannak olyan értékeink, amelyek nap mint nap a szemünk előtt vannak. Megszoktuk, s talán azt gondoljuk, újra kellene cserélni, mert már régiek, kopottak is, de mielőtt eltüntetnénk, pusztítanánk, érdemes megvizsgálni őket. Valóban jobb-e, amit a helyükbe szánunk, vagy csak divatosabb és csillogóbb csupán.***

B.Gy.

Őszi Tófutás rajt!

Budakalász, október 6.

Budakalász igazán sportos város. A *Kevély-túra,* a *Tour de Kalász* kerékpárosverseny és az évente kétszer megtartott *Ovis mezei futóverseny* mellett a két legnagyobb népszerűségnek örvendő verseny a *Tavaszi*, és az ***Őszi tófutás***. Ebben az évben nagy változások történtek a verseny menetében. Az első, hogy a regisztrációt, valamint a rajtokat „átköltöztették" az OMSZK-park József Attila úti szakaszára, mivel a strandröplabda pálya helyén korszerű műfüves futballpálya létesült. A másik, hogy elindult a ***Duna- futás,*** mely 7 km. A hosszabb táv rajtja a Hermesz Áruház parkolójából indul, útvonala a *Gát utca – Kórház utca, Duna-parti kerékpárút*.

Budakalász kerékpárútja csodálatos kora ősszel, a szervezők szeretnék, ha minél többen megismernék. A Duna – futás mellett megmérettethetnek a kalászi és a környékbeli amatőr sportbarátok az *egykörös távon*, valamint a *két tókörös távon* is. A korcsoportok óvodástól a seniorig terjednek. Az Őszi-tófutás ingyenes nevezése az OMSZK-park – József Attila út mentén – 9 órától kezdődik.

A leggyorsabbak, vagyis az első három helyezett sportos ajándékot kap, hátizsákot, kulacsot, kiegészítőket. Emellett az alkalomra tervezett pólót nyer körülbelül 400 versenyző. A pólót idén Külüs László Barcsay-díjas festőművész grafikája díszíti, melyen Budakalász nevezetességei láthatók.

BALATONMAN Füreden

Szeptemberben rendezték meg a magyar tengernél a címben szereplő különleges megmérettetést. A versenyen a szentendrei Vizesnyolcas uszoda színeiben indulók megmutatták, a tavalyi győzelem

után újra dobogóra tudnak állni. A program *úszással* kezdődött, ahol **Hargitai Gábor** csapatkapitány és **Kemény András** – akik részt vettek a Senior Úszó EB-n – váltották egymást a két 950 méteres körön. Végig az élmezőnnyel haladtak, majd a csapatot az ötödik helyen **Hivessy Zoltán** vette át. Zoltán 89 kilométert *kerékpározott,* s abszolútban a második helyen érkezett be. Az 1200 méter szintkülönbségű pályát 2 óra 43 perc 16 másodperces idővel teljesítette. Ekkor a V8-as váltó már a csapatok között is második helyen volt. *A futásnál,* ami egy fél maratoni táv, ***Kemény András*** és ***Szalay Gábor*** váltotta egymást. Izgalmas percek jöttek, mert az eredmény folyton változott az élen haladó csapatok között. A nagy meleg ugyan nem kedvezett a futóknak, de sikerült harmadik helyen behozni a váltót 4 óra 54 perc 21 másodperccel.

A versenyzőknek gratulálunk, további sportsikereket kívánunk!

Testvérvárosi találkozó és Ifjusági Fesztivál Angliában

Szentendre az 1989-ben Wertheimmel megkötött testvérvárosi egyezmény után 1996-ban írta alá a szerződést Huntingdonnal és a vele szomszédos Godmanchesterrel, két tipikusan angol kisvárossal. Egy évvel később Salon de Provence is testvérvárosunk lett. Ettől kezdődően - tehát immár 21 éve szentendrei diákok is részt vesznek a „négyek" – illetve Gubbióval bővülve az "ötök" – hagyományos ifjusági kulturális- vagy sportfesztiváljain.

Legutóbb 2016-ban és 2017-ben Szentendre város rendezte meg a a fesztivált. Idén angol testvérvárosainkba utaztunk a fesztiválra, melynek hagyományos kísérőrendezvénye – mialatt a gyerekek a kulturális vagy sportversenyeken vesznek részt – az a premeetingnek nevezett találkozó, melyen a városok önkormányzatai, illetve a nemzetközi kapcsolatok ápolására alakult civil szervezetek képviselői a következő évi programokat beszélik meg. Az Európai Unió egyre kevesebb támogatást fordít erre a mi véleményünk szerint az európai önazonosság és értékmegőrzés szempontjából igen fontos ügyre, ami egyre nagyobb terheket ró a testvérvárosi mozgalom mellett még kitartó önkormányzatokra, egyesületekre.

Ők a szentendrei csodaúszók, 12-ből 10 menetet megnyertek, 2 x másodikok lettek

Szerencsére a most Szentendre négy iskolájából, a Ferences és a Református Gimnáziumból, a Szent András és a II. Rákóczi Ferenc Iskolából a versenyre kiutazó nyolcadikos gyerekek mit sem éreztek a gondokból, vezető tanáraik – Dám Károly (SzFG) és Köck Gábor (SzRG) segítségével jó hangulatban, kiválóan megálltak a helyüket! Első nap – még versenyen kívül – megnyerték a barátságos ping-pong meccset. Másnap –már „élesben" – jól teljesítettek az atlétikai versenyekben, délután pedig a fiúk megnyerték a focit. A harmadik napon az úszás került sorra, itt valóban brilliroztak a szentendreiek: tizenkét futamból tizet megnyertek, nem egyszer medencehosszal, két futamban pedig másodikok lettek. A délután már a játék jegyében telt.

Csütörtökön este volt az ünnepélyes eredményhirdetés, ahol megtudtuk: a házigazdáink után mindössze egyetlen pont lemaradással második lett a szentendrei csapat!

Sikeres három nap után térhetünk haza tehát, s a következő évfolyam már meg is kezdheti a felkészülést a következő évre: 2019-ben Gubbióban az előrejelzés szerint kulturális program várja a testvérvárosi fiatalokat.

– kszeva –

A tájidegen pihenőpad

Szigetmonostoron a Magda-pihenőt 2016-ban adták át, amely a falu díszpolgárrá választott dr. Nádai Magda biológus, erdőpedagógus és szakíró ötletéből és támogatásával valósult meg.

Az önkormányzat a Klímapark projekt környezetvédelmi pályázat keretében a Vízkelői-tó partján tanösvényt épített ki, a Szentendrei-sziget érintetlen élővilágának bemutatására. A Magda-pihenő névre keresztelt erdei esőbeálló ház és megfigyelő állás a tópartra települ, hogy az erdőt járó kirándulókat, megóvja az időjárás viszontagságaitól.

2018. október 6-án ugyancsak ***Nádai Magda*** támogatásával pihenőpadot helyeznek ki a Vízkelő-tó partján, a Magda-pihenő mellett. A kezdeményező 52. tájidegen fajokról szóló, hamarosan megjelenő új könyvéhez mintegy szimbolikusan kapcsolódó, tájidegen fából – zöld juharból – készült „pihenőpadot" készített *Szalai Zoltán*, a szigetmonostori önkormányzat munkatársa. A vízkelő tanösvény ártéri élővilágot bemutató tanösvényén, ahol a Klímapark látogatói is megfordulnak, a későbbiekben további pihenők kihelyezését is tervezi az önkormányzat.

A **10 órakor** kezdődő avatáson *Molnár Zsolt* polgármester, valamint az adományozó Nádai Magda mellett, *Fürj András* a Duna Ipoly Nemzeti Park vezetője is részt vesz. Az ünnepségen a Zöldsziget Körzeti Általános Iskola diákjai is fellépnek.

DUNA OPTIKA

OKTÓBER A LÁTÁS HÓNAPJA

INGYENES SZEMVIZSGÁLAT

MULTIFOKÁLIS LENCSE **-50%** VAGY

EGYFÓKUSZÚ LENCSE **-50%** VAGY

SZEMÜVEG KERET **-50%**

NYITVATARTÁS:
KEDD-PÉNTEK: 9:00 - 18:00
SZOMBAT: 9:00- 13:00

www.facebook.com/dunaoptikatahi

Telefon:
06 26/951 467

Tahitótfalu
Szentendrei út 5-15
(Tesco udvar)

AZ AKCIÓ RÉSZLETEIRŐL ÉRDEKLŐDJÖN ÜZLETÜNKBEN!

PINGVIN Játék

Miért mennél messzire? Találd meg **gyermeked kedvenc játékait leányfalui játékboltunkban!**

Látogass el a Pingvin Játék boltjába,
a **Móricz Zsigmond út 167-be** (CBA mellett)
vagy **regisztrálj megújult webáruházunkba a**
pingvinjatek.hu oldalon!

Szeretnél **5% kedvezményt** minden játékunkból **egy életen át?**
Regisztrálj webáruházunkba, hogy élvezhesd az **azonnali kedvezményt** és **hűségprogramunk** további **előnyeit!**

A hűségprogram további előnyei:

- Ingyenes kiszállítást biztosítunk (előre meghirdetett napokon)
- Promóciós ajándékokat küldünk
- 100%-os pénzvisszafizetési garanciát biztosítunk Neked (részletek a weboldalon)
- Kiemelt ügyfélkezelésben részesülsz

Nézz be és regisztrálj webshopunkba, ahol **88 gyártó** közel **10.000 játékával** várunk!

MF

MILTON FRIEDMAN EGYETEM

érték • tudás • vállalkozás

Jelentkezz keresztféléves képzéseinkre **2018. október 15 és november 15 között!**
www.uni-milton.hu